

Mika och Humlan

Lektionsunderlag

Om inte allt försvinner: Vad finns då kvar?

Lärarhandledning

Inledning

Hur kommer det sig att vissa människor slänger skräp på våra gator, i skogen, på stranden och i havet? Och vad händer egentligen med skräpet som hamnar där? När vi tar hand om vårt **sopor** på ett bra sätt och sopsorterar, kallas soporna för **avfall**. Avfall är en resurs, något vi kan skapa nya grejer av. Men när sopor hamnar på fel plats, som ute i naturen, kallas det för **skräp**. Det vanligast skräpet som hamnar på våra gator och i naturen är cigarettfimpar, tuggummi, snusprillor och engångsförpackningar av olika slag.

När skräpet väl hamnat ute i naturen blir det oftast kvar där. Vad som händer med skräpet beror på vilket material det är. Vissa skräp bryts ner och blir till små små bitar, vissa försvinner helt och andra kommer finnas kvar för alltid.

I denna övning bygger eleverna en nedskräpningsplanka för att se hur olika material bryts ner i naturen.

Syfte

Denna övning handlar om att göra eleverna mer medvetna om vad som händer med skräp som hamnar i naturen. Eleverna gör experiment för att ta reda på hur lång tid det tar för olika material att brytas ner i naturen.

Samtalsfrågor inför

- Varför slängs skräp i naturen?
- Vad tror ni händer med skräp som hamnar i naturen?
- Vilket skräp stannar längst i naturen och varför?
- Vad kan vi göra åt att skräp hamnar i naturen?
- Hur tror ni det hade sett ut runt omkring oss om alla slängde skräp i naturen?

Material

- En plankbit
- Hammare
- Spikar eller nubbar
- Olika typer av material/förpackningar exempelvis fruktskal, metall, plast, papp, tidning, glas, pappersservett. Roligast är om ni innan ni sätter i gång uppgiften med att tillsammans gå ut och plockar skräp som ni sedan kan använda i uppgiften
- En spade

Upplägg

1. Visa de olika materialen för eleverna och prata om nedbrytning
 - Vad är det som gör att material bryts ner?
 - Vad är det som gör att olika material bryts ner på olika sätt?
 - Hur lång tid tror ni det kommer ta för de olika materialen?
 - Skriv ner alla svar för att titta tillbaka på dem vid senare tillfällen.
2. Spika fast de olika materialen på en plank.
3. Låt eleverna tillsammans hitta en bra plats att gräva ner plankan på.
 - Glöm inte att fotografera plankan innan den grävs ner. Fotografera sedan plankan varje gång den grävs upp för att kunna jämföra.
 - Markera platsen väl.
4. Gräv upp plankan med olika tidsintervaller
 - Först efter några dagar, sen efter några veckor, sedan månader och till sist efter ett år. Blir detta för lång period räcker det fint med ett par veckor för att i alla fall demonstrera hur exempelvis frukt och papp bryts ner snabbare är de andra materialen.
5. Diskutera bilderna och anteckningarna från gång till gång.
 - Vad har hänt med de olika materialen under de olika tillfällena de grävs upp? Vad finns kvar efter ett år?
 - Blev det som ni trodde?

Tips

- Tänk på att hitta en bra plats att gräva ner plankan där ni vet att den kommer kunna ligga ifred till nästa gång ni kommer och gräver upp den.
- Plankan behöver inte grävas ner mer än ett par cm.
- Ni kan också gräva ner de olika materialen i en plastlåda med jord som delas upp i olika sektioner för olika skräp/material.